

Examinering binnen het politieonderwijs

□ Harm Hooghiemstra

Sinds de invoering van de Wet op het LSOP¹ en het politieonderwijs in 2002, kunnen beslissingen van het college van bestuur van de politieacademie ten aanzien van de examinering worden onderworpen aan het oordeel van een commissie van beroep voor de examens.

Achtergrond

Met de invoering van de Wet op het LSOP en het politieonderwijs, is de gelijkstelling van het politieonderwijs met het reguliere beroepsonderwijs en het wetenschappelijk en hoger onderwijs een feit. Het competentiegericht onderwijs bestaat uit initiële opleidingen voor de kwalificatieniveaus 2 tot en met 6 en een aantal postinitiële leergangen op de verschillende niveaus. De opleidingen en de leergangen zijn opgebouwd uit een aantal kernopgaven. Deze kernopgaven worden elk afgesloten door middel van een examen, ook wel 'proeve van bekwaamheid' genoemd. Het examen kan bestaan uit een of meer examenopdrachten, die worden ontwikkeld door en onder verantwoordelijkheid van het Bureau Examinering van de politieacademie. De afname van de examens vindt plaats door het Bureau Examinering, de verzorgende onderwijsfaculteit van de politieacademie en het korps van aanstelling.

Omvang van de examinering

Het aantal voor het merendeel individueel afgelegde examenopdrachten dat door het Bureau Examinering wordt afgenomen, bedroeg in 2006 ruim 52.000. Het aantal afgenomen examenopdrachten op de faculteit en bij de korpsen bedroeg een veelvoud hiervan. Een nadeel bij de examenafname vormt in verband

met het aantal af te nemen examens de noodzakelijke inschakeling van een groot aantal (freelance) examinatoren. In de praktijk blijkt het ondanks de beoordelingsvoorschriften en -afspraken niet eenvoudig te zijn om enkele honderden examinatoren 'op één lijn' te krijgen. Daarnaast is de afgelopen periode ook gebleken, dat de verschillende voor de studenten en opleiders ter beschikking staande documenten van de proeve van bekwaamheid, ruimte laten voor interpretatieverschillen. Enkele factoren die bijdragen aan een extra moeilijkheid bij de beoordeling van de examinering zijn:

- Verschillen in korpsbeleid, waardoor de beoordeling van de te volgen werkwijze bij sommige opdrachten wordt bemoeilijkt.
- Noodzakelijke simulaties van de beroepspraktijk zijn lastig te registreren.
- Afhankelijkheid bij zogenaamde koppel- en groepsopdrachten.
- Spanningsveld tussen formele wetgeving en de beroepspraktijk en het toetsen van de vereiste competenties.

Het Bureau Examinering hanteert bij de beoordeling als uitgangspunt dat het korpsbeleid wordt gevolgd. Gebleken is, dat dit niet altijd duidelijk is en dat veelal gewerkt wordt op basis van gegroeide beroepspraktijk. Voor de commissie is een van de uitgangspunten dat een examenopdracht uitvoerbaar is en dat de competenties die de kandidaat tijdens de uitvoering van de examenopdracht moet tonen, duidelijk staan beschreven.

In 2006 werd in 765 gevallen beroep aangetekend bij de Commissie van Beroep. Het betrof in hoofdzaak beroepschriften die zich richtten tegen de beoordeling en de waardering van de examenopdrachten (arbeidsproeven) die door (freelance) examinatoren van het Bureau Examinering werden afgenomen. Er werd in slechts enkele gevallen (3) beroep aangetekend tegen de door de faculteiten en de korpsen afgenomen en beoordeelde examenopdrachten.

In de praktijk is het niet eenvoudig enkele honderden examinatoren 'op één lijn' te krijgen

Juridisch kader

Voor de beoordeling en waardering van alle examenopdrachten wordt gebruik gemaakt van een voor die opdracht bestemde beoordelingslijst. Deze beoordelingslijst bevat de motivering van het behaalde resultaat en is bij de initiële opleidingen tevens het besluit waarin het examenresultaat wordt vastgesteld. Bij de postinitiële leergangen en de overige opleidingen ontvangt de student een schriftelijke kennisgeving van het hoofd van het Bureau Examinering met betrekking tot het behaalde resultaat. De beoordelingslijst of schriftelijke kennisgeving vormen het besluit waar de student beroep tegen kan aantekenen. De Algemene wet bestuursrecht is op de besluiten van toepassing, terwijl de Wet op het LSOP en het politieonderwijs een aantal van de eerstgenoemde wet afwijkende bepalingen bevat.² Het betreft de aanpassing van de termijnen met betrekking tot het indienen van beroep (was, en is nu), het nemen van een beslissing op beroep en de aard van de beslissing (wat is de afwijking/aanpassing?). De commissie kan wettelijk bij het gegrond achten van een beroep het besluit van het hoofd van het Bureau Examinering slechts geheel of gedeeltelijk vernietigen, doch geen nieuw besluit nemen. De commissie kan wel bepalen dat er opnieuw of, indien de beslissing is geweigerd, alsnog in de zaak wordt beslist, dan wel dat het examenonderdeel of het examen opnieuw wordt afgenomen onder door de commissie te stellen voorwaarden. Het Bureau Examinering voorziet voor zover nodig opnieuw in de zaak met inachtneming van de uitspraak van de commissie. Beide partijen kunnen herziening vragen op grond van nader gebleken feiten of omstandigheden die, indien deze eerder bekend waren geweest, tot een andere uitspraak zouden hebben kunnen leiden.³

Samenstelling en werkwijze commissie

De Commissie van Beroep voor de examens is conform de wettelijke bepalingen ingesteld door het college van bestuur van de politieacademie en bestaat uit een voorzitter en twee leden. De commissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris. De commissie is zodanig samengesteld dat een zo groot mogelijke onafhankelijkheid wordt bereikt, dat wil zeggen dat de voorzitter en leden geen binding hebben met de politieacademie of korpsen. Daarnaast is bij het

benoemen van de commissieleden naar de aanwezigheid van politie-specifieke praktijk- en/of opleidingservaring gekeken.

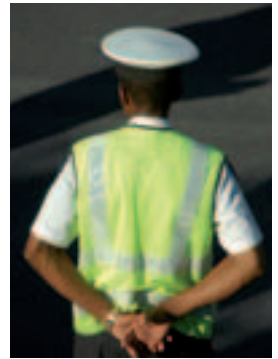
Voordat de commissie tot een uitspraak komt, worden de binnengekomen beroepschriften onderzocht. Dit onderzoek omvat naast een bestudering van de schriftelijke dossierstukken ongeveer in de helft van de gevallen tevens een mondelinge behandeling waarbij partijen in de gelegenheid worden gesteld hun beroep in een hoorzitting mondeling toe te lichten (student) of zich te verweren (hoofd Bureau Examinering). Het hoofd van het Bureau Examinering laat zich in de meeste gevallen vertegenwoordigen door de examinerator of een andere daarvoor aangewezen medewerker, zoals de toetsontwikkelaar. In de overige gevallen wordt uitspraak gedaan aan de hand van de schriftelijke dossiers. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de commissie specifieke deskundigen raadpleegt.

Daar de examinering in afwijking van het reguliere (beroeps)onderwijs zich niet concentreert op een bepaalde examenperiode, maar gedurende het gehele jaar nagenoeg continu plaatsvindt, strekken de werkzaamheden van de commissie zich ook over het gehele jaar uit. Dit komt praktisch neer op bijna wekelijkse bijeenkomsten (met uitzondering van vakanties), waarbij 10 tot 20 beroepzaken worden behandeld.

Gronden voor beroep

Het merendeel van de beroepschriften richt zich tegen het examenresultaat. De student is het dan niet eens met de beoordeling en/of de waardering door de examinerator. In veel van de gevallen wordt de juistheid van de waarneming, zoals die door de examinerator heeft plaatsgevonden, betwist. In andere gevallen is de student het met de waardering niet eens. Dit is met name het geval bij de waardering van cruciale beoordelingspunten. Per examen kunnen deze (cruciale) beoordelingspunten verschillen. De student voert daarvoor aan dat de constatering door de examinerator juist is, doch niet tot een onvoldoende score voor een bepaald beoordelingspunt zou mogen leiden. In de motiveringen van het beroepschrift laten studenten vaak blijken dat er een verschil bestaat in de beoordeling en waardering door de diverse examinatoren.

De examinering is bedoeld om de voor de beroepspraktijk vereiste competenties te meten

Uitspraken

De uitspraken, die voor beide partijen bindend zijn, worden de betrokken partijen schriftelijk medegedeeld. Bij ongegrond verklaring van het beroep blijft het door het hoofd van het Bureau Examinering vastgestelde resultaat gelden. Indien er aanleiding bestaat voor gegrond verklaring, dient het hoofd van het Bureau Examinering een nieuw resultaat vast te stellen, waarbij rekening wordt gehouden met de uitspraak van de commissie. Dit kan zijn een volledige gegrond verklaring, waarbij het besluit met het oorspronkelijke resultaat wordt vernietigd en wordt vervangen door een besluit met een 'voldoende' als resultaat. Indien de commissie van oordeel is, dat de uitvoering van de examenopdracht niet volgens de omschrijving en/of voorwaarden is afgelegd dan wel omdat er omstandigheden bestonden die het op een juiste wijze afleggen van de examenopdracht in de weg stonden dan wel belemmerden, kan zij bepalen dat het betreffende examenonderdeel ongeldig is en opnieuw mag worden afgelegd zonder dat er sprake is van een gemiste examenkans.

Ten aanzien van de 765 ingediende beroepschriften (jaar 2006) werden de volgende uitspraken gedaan:

Ongegrond	513	67,1 %
Gegrond	179	23,4 %
Ongeldig/herkansing	72	9,4 %
Niet-ontvankelijk	1	

Ten slotte

De examinering is bedoeld om de aanwezigheid van de voor de beroepspraktijk vereiste competenties te

meten. De onafhankelijke toetsing van deze examinering door de Commissie van Beroep is naast de andere instrumenten (onder andere validatie, evaluatie en meting tevredenheid student) een welkome aanvulling gebleken op de kwaliteitsverbetering van de examinering van het politieonderwijs, zowel naar de inhoud als naar de afname/uitvoering. Het Bureau Examinering draagt er zorg voor dat de bij het ontwikkelen en/of het afnemen van de examens betrokken medewerkers (toetsdeskundigen/examinatoren) worden geïnformeerd over de opvattingen en uitspraken van de Commissie van Beroep. Daarbij vormt de kwaliteitsvraag van de beroepsuitoefening aan de ene kant en de rechtvaardigheidsgevoelens van de student aan de andere kant het 'speelveld' van de commissie.

Vanaf de beginperiode is er in toenemende mate sprake van acceptatie bij alle partijen.

Noten

- 1 Het Landelijk selectie- en opleidingsinstituut politie, Politieonderwijs- en kenniscentrum (art. 1 onder a van de Wet op het LSOP en het politieonderwijs) waarvoor de naam Politieacademie wordt gebezigd.
- 2 Artikel 18 lid 4, 5 en 6 van de Wet op het LSOP en het politieonderwijs
- 3 Artikel 18 lid 8 van de Wet op het LSOP en het politieonderwijs

□ Mr. H. Hooghiemstra is als juridisch beleidsmedewerker verbonden aan het Centrum voor Competentiemeting en Monitoring van de Politieacademie te Apeldoorn.

